

קונטרס

אל תתיאש

יזהיר את האדם לבל יתיאש מפל מה שעובר עליו, ויחזקו ויאמצו, ויכניס בו תקוה, ויתן לו עצות איה להחזיק מעמד בזה העולם העובר, וידביקו אליו יתברך.

בנוי ומיסד על-פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון,
בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבנו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו.

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו

הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אניס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו,

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, פתובים ומאמרי חכמינו
הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תובכ"א

שנת תשמ"ה לפרט קטן

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, שְׂרַבְנוּ ז"ל גְּלָה נוֹרְאוֹת
וְנִפְלְאוֹת בְּעוֹלָם, מֵה שְׁלֵא גְלָה שׁוּם צְדִיק,
וְאִף שְׁפָל צְדִיק גְּלָה סוּדוֹת נוֹרְאִים וְנִפְלְאִים
בְּפֶרֶד"ס הַתּוֹרָה, עִם כָּל זֹאת הַחֲדוּשִׁים שֶׁל
רַבְנוּ ז"ל נֶאֱמָרוּ בְּאֶפֶן מְבֹהִיל וְנִפְלֵא כַּזֶּה,
שְׂיִכּוּלִים לְגִלּוֹת לְכָל הַגְּרוּעִים וְהַנְּפוּלִים
וְהַיְרוּדִים שְׁפַעוּלָם, שְׂאִין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם
כָּלֵל, וְזֶהוּ הַחֲדוּשׁ הַכִּי גְדוֹל — לְהוֹרִיד
עֲצָמוֹ אֶל הַכִּי גְרוּעַ וּמְגֻשָּׁם, וּלְהַאִיר גַּם בּוֹ
אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ.

(אמרי מוהרא"ש, חלק ב', סימן תקלב)

קונטרס

אל תתיאש

.א

צריך שתדע, אהובי, כי היאוש הוא יסוד הכשלון בחיים, והתקנה היא יסוד ההצלחה בחיים, על-כן ראה לעשות כל מיני מאמצים לא להתיאש בשום אפן שבעולם, אף שאתה לא רואה עדין שום פתח של תקנה והצלחה, איך לצאת ולהנצל מהצרה המרה שסבבה אותך, אף-על-פי-כן עליך לדעת, כי רבנו הקדוש, זכותו יגן עלינו, הזהירנו מאד מאד, ואמר שאין שום יאוש בעולם כלל, ומכל הצרות ומכל היסורים ומכל הקטנות והמרירות עדין יכולים לצאת, ואין דבר כזה שההכרח להתיאש, תבת יאוש אסור שתהיה רשומה על לוח לבך בשום אפן שבעולם, תמיד תזכר שאם באמת רוצים לצאת ולהנצל מהבוץ

והצרה שנפלו שם, עדין יכולים לצאת, ואף שלעת
 עתה אינך רואה שום מראה מקום של הצלה, שום
 פתח של תקווה, אף-על-פי-כן עליך לזכר — כל זמן
 שתחזק עצמך לא להתיאש בשום אפן שבְעוֹלָם, אז
 דיקא תזכה לצאת מכל הצרות והיסורים שנפלת
 אליהם.

ב

אחי היקר! ראה לחזק עצמך — אף שנפלת
 ונשלכת אל מקום חשך ואפלה על-ידי רב חטאיך
 ועוונותיך, אף-על-פי-כן עליך לדעת כי אין שום יאוש
 בעולם כלל, כי אפלו כשאדם יורד בגלות — הן
 בגשמיות, והן ברוחניות, ואפלו אם נפל, חס ושלום,
 במקומות הכי מזהמים ומטנפים, עליו לדעת כי גם
 שם מצמצם עצמו הקדוש-ברוך-הוא, ומסתיר עצמו
 בדרכי נפלאותיו העצומים, ומזכיר אותו בכל פעם
 בכמה וכמה רמזים שונים — בכל יום, ובכל שעה,
 ובכל רגע, בכל מקום שרק יהיה, כדי שישוב אליו,
 ואיך שלא יתיאש עצמו, כי עדין הוא אתו, עמו ואצלו,
 וכשהאדם רק נוטה אליו יתברך, ואינו מתיאש עצמו

בשום אפן שבעולם, אזי נתהפך הכל לטובה — שדיקא על-ידי התגברות הטמאה והזהמא שמסבכים אותו, דיקא על-ידי-זה יזכה להשיג את אורו יתברך, כי באמת הוא יתברך מלא כל הארץ כבודו, ואין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, ומה שנעלם מהאדם האור הזה הוא רק מחמת רבוי אור ושבירת כלי המחין שלו, אינו יכול לתפס את האור הזה כלל, עד שמיאש עצמו, רחמנא לצלן, אבל אם האדם מחזק עצמו בכל מיני אפנים, אפלו בתקף הקטנות והעניות והדחקות שלו — שעובר עליו מה שעובר, על-ידי-זה — דיקא מהירידות שלו זוכה שנעשים מזה צמצומים וכלים לחזר אליו יתברך, ויזכה להשיג את אורו יתברך, ועל-כן אם אתה יודע שכבר נפלת ונכשלת במה שנפלת ונכשלת, אל תתיאש את עצמך בשום אפן, ותעשה התחלה חדשה לשוב אליו יתברך, ואז תזכה שכל אלו הירידות וההשלקות שלך, יתהפכו לעליות גדולות, ואלו הצמצומים והחשכות שמסבכים אותך, הם הם יהיו הכלים אצלך לקבל את האור בהדרגה ובמדה, עד שלאט לאט תזכה לבטל ממך את כל אלו ההסתרות והצמצומים, ותזכה להכליל לגמרי בו יתברך.

ג

אחי היקר! ראה להתחיל עכשיו התחלה חדשה בחייהך, ושכח תשכח את כל העבר עליך עד עכשו. הרגל עצמך להסתכל רק על העתיד, ואל תסתכל על אחוריהך כלל, כי עקר היאוש בא להאדם רק כשמסתכל על אחוריו על כשלונותיו ועל הירידות והנפילות והקטנות שלו, אבל בזה שמתחיל להסתכל רק על העתיד שלך, אז תראה כי עדין יש לך תקווה גדולה לתקן הכל, ולזכות להצליח מאד מאד בחייהך מעתה.

ד

אחי היקר! ראה להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם ואל תתיאש עצמך בשום אפן שבעולם יהיה איך שיהיה, אל תאמר שאי אפשר, אין דבר כזה שאי אפשר; עליך לדעת — אם רוצים באמת יכולים להוציא מהכח אל הפעל כל מה שרוצים, וכל מה שצריכים, העקר אסור להתיאש בשום פנים ואפן, ואף שנדמה עכשו כאלו אבד מנוס ותקווה, וכאלו שלא יוכל להוציא מהכח אל הפעל מה שרוצה, אף-על-פי-כן עליך לדעת, כי אם לא תתיאש עצמך, אזי אין דבר

שְׁבַעוּלָם שְׁלֵא תוּכַל לְהוֹצִיא מֵהַכַּח אֶל הַפֶּעַל, כִּי הַכַּל
תְּלוּי כְּפִי תִקְרָה הָרְצוֹן וְהַכְּסוּפִין, וְכִפִּי תִקְרָה הָעֵקֶשׁ שְׁנוֹת
שְׁתֵּהִיָּה לָךְ — לֹא לְהִתְיַאֵשׁ עֲצָמְךָ בְּשׁוּם אִפֶּן
שְׁבַעוּלָם.

ה

אֶהוּבִי, אָחִי הַיְקָר! עֲלִיךָ לְדַעַת, אִם לֹא תִתְיַאֵשׁ
עֲצָמְךָ, אֲזִי אֵין דְּבַר שְׁבַעוּלָם שְׁלֵא תִגִּיעַ אֵלָיו, כִּי עִקְר
הַכְּשָׁלוֹן שֶׁל הָאָדָם הוּא רַק עַל-יְדֵי הַיֵּאוּשׁ, כְּפִי
שְׁמִתְיַאֵשׁ עֲצָמוֹ, כְּמוֹ-כֵן נַעֲשֶׂה בְּעַל כְּשָׁלוֹן, וְנוֹפֵל
וְיוֹרֵד לְמַטָּה, וְלֹא הוֹלֵךְ לוֹ כָּלֵל. וְעַל-כֵּן רָאָה לַעֲשׂוֹת
כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעוּלָם לֹא לְהִתְיַאֵשׁ, וְהַגְּבַר אֶת
הָרְצוֹנוֹת הַחֲזָקִים שֶׁלָּךְ וְאֵף שְׁנֵדָמָה לָךְ כְּאִלוֹ אֶתָּה
מְסַבֵּב בְּחוּמוֹת בְּרוֹזֵל, וְאֶתָּה מְלֹא כְּשָׁלוֹנוֹת, וּבְכָל מֵה
שְׁאֶתָּה רַק מִתְחִיל אֶתָּה נִכְשָׁל וְנוֹפֵל, אֵף-עַל-פִּי-כֵן
עֲלִיךָ לְדַעַת, אִם לֹא תַעֲזֹב אֶת עֲצָמְךָ, וְתִהְיֶה עֵקֶשׁן
גָּדוֹל, וְלֹא תִירָא וְלֹא תִפְחַד מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, אֲזִי
סוּף כָּל סוּף תַּעֲבֹר עַל הַכַּל, וְתִזְכֶּה לָבֵא אֶל עֲנִינְיָךְ,
וּבְלִבְךָ אֶהוּבִי אָחִי, אֵל תִּתְיַאֵשׁ עֲצָמְךָ.

ו

אחי, אחי היקר! עליך לדעת, אשר עקר התקוה לקוות לטוב, ולהתרחק מיאוש, תלוי רק כפי שאוחז במדת האמונה הקדושה, כי כפי שמאמין בו יתברך, אשר אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אין סוף ברוך הוא, אין שום טבע ומקרה כלל, והכל ממנו יתברך, כפי שמכניס בדעתו את אמתת הידיעה הזו — שרק הקדוש ברוך הוא עמו, אתו ואצלו, אז היקא יצליח בדרכו, ויזכה להוציא מהכח אל הפעל ענינו תמיד.

ז

אחי היקר! ראה לעשות בכל פעם התחלה חדשה, ולעולם אל תסתכל לאחוריה כלל, עליך לדעת, כי עקר הצלחת האדם בזה העולם הוא רק כשזוכה להיות עקשן גדול, ועקר העקשנות צריך בדבקות הבורא יתברך — שתראה לצייר תמיד לפני עיניך איך שהכל לכל אלקות גמור הוא, ואין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, וכל העולם הוא אור פשוט, ואתה עומד באמצע, והוא יתברך מסבב אותך, וכל מה

שְׁתַּכְנִים יְדִיעָה זוּ בְדַעְתָּךְ, כְּמוֹ-כֵן תִּזְכֶּה לְהַגִּיעַ אֶל
הַדְּבָקוֹת הָאֲמִתִּית בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה לְעוֹלָם לֹא
תִּפְּל בַּיָּאוֹשׁ, כִּי עָקַר הַיָּאוֹשׁ בָּא רַק מִכְּפִירוֹת
וְאִפְּיִקוֹרְסוֹת, שֶׁנִּכְנָסִים בּוֹ סִפְקוֹת — הֵיִשׁ ה' אִם אֵין,
וְזֶה מְשַׁבְּרוֹ לְגַמְרִי, עַד שֶׁנִּדְמָה לוֹ כְּאִלוֹ אֲבָד מְנוּס
וְתִקְוָה מִמֶּנּוּ, אֲבָל בְּזֶה שֶׁתִּזְכֶּה לְהַכְנִים בְּדַעְתָּךְ אֲמִתַּת
מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, עַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכֶּה לְחַדֵּשׁ עֲצֻמָּךְ בְּכָל
פַּעַם, וּלְעוֹלָם לֹא תִסְתַּכַּל לְאַחֲרִיךְ כָּלֵל, וְאִזְ דִּיקָא יֵשׁ
לְךָ תִקְוָה טוֹבָה לְתַקֵּן אֶת כָּל הָעֶבֶר שֶׁלְּךָ, וְתִזְכֶּה
לְהִתְקַדֵּם בְּיִרְאַת שָׁמַיִם וּדְבָקוֹת הַבּוֹרָא.

ח

אָחִי הַיְקָר! עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי עָקַר הַצָּרוֹת וְהִירִידוֹת
וְהַקְּטָנוֹת שֶׁלְּךָ הוּא רַק מַחְמַת רַב יָאוֹשׁ שֶׁמְסַבֵּב אוֹתָךְ
מִפַּעַם לְפַעַם, כִּי הַיִּצּוֹר הָרַע מְכַנֵּים תָּמִיד בְּלֵב הָאָדָם
יָאוֹשׁ, וּמִרְאֵה לוֹ כְּאִלוֹ הוּא כְּבָר אֵינוֹ שׁוֹה לְכָלוּם,
וּכְאִלוֹ מִמֶּנּוּ כְּבָר לֹא יִהְיֶה שׁוֹם דְּבָר, וּכְשֶׁתִּזְכֶּה לִידַע
דְּבָר זֶה, אִזְ תִּלְעַג לוֹ, וְתֹאמַר לְעֲצֻמָּךְ אֵין שׁוֹם יָאוֹשׁ
בְּעוֹלָם כָּלֵל, יִהְיֶה אִיךָ שְׂיִהְיֶה; אִם רַק לֹא תִנִּיחַ אֶת
רְצוֹנְךָ, תִּזְכֶּה לְהוֹצִיא מִהַכַּח אֶל הַפַּעַל חִפְצָךְ.

ט

אחי היקר! אל תתיאש בשום אופן שבעולם, ואף שאני מבין מכאובי נפשך ולבבך מכל מה שעובר עליך ברוחניות ובגשמיות, עם כל זאת עליך להתחזק עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, להיות אף ורק בשמחה עצומה, ולהיות עקשן גדול, ולא להניח את הרצון כרגע, כי כל זמן שהאדם חזק ברצונות חזקים, ואינו מתיאש, אזי סוף כל סוף יעבר על הכל וינצח, ויוציא מהכח אל הפעל מה שרוצה, העקר לא להתיאש כלל.

י

אחי היקר! ראה להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, ונא ונא אל תתיאש מכל מה שעובר עליך, כי עוד יבואו לך ימים טובים, ועוד ייטיב עמך הקדוש ברוך הוא אם תחזיק מעמד, ועקר ההחזקת מעמד הוא — שתהיה חזק בדבור — לדבר הרבה עמו יתברך. וראה להיות רגיל לפרש את כל שיחתך וכל מה שעובר עליך אליו יתברך. כאשר ידבר איש עם רעהו, והבן אל אביו, וכל מה שתתמיד בדבר זה, כמו-כן יפגס בך בטחון עצמי — שתבטח בו יתברך, וכן יתחזק הבטחון גם בעצמך — שאתה עדין לא אבוד,

חס ושלום, ועדין יש לך תקווה גדולה לתקן הכל, ומה גם שפזזה שתדבר עמו יתברך, תתחיל להרגיש את ערכות נעימות זיו שכונת עזו יתברך, ותראה ותשפיל את גדל החסד חנם שעושה עמך גם עכשו, ועוזר לך על כל שעל ופסיעה.

יא

אחי היקר! ראה להחיות את עצמך במה שתוכל, העקר ראה לא להתיאש עצמך בשום אפן, כי היאוש גרוע מהכל, וכל הצרות והיסורים, הירידות והנפילות, הקטנות וההשלקות שעוברים על האדם בזה העולם, העקר הוא מצד היאוש, שזה מכניס בו התרשלות, עד שמתרשל מחייו לגמרי ומזניח את עצמו, עד שמדרדר מדחי אל דחי, עד שנופל בעמק החשך והרע; ועל-כן עשה מה שתעשה שלבל תיאש עצמך, העקר הרגל עצמך להיות תמיד שמח וטוב לב, ראה לשמח את עצמך בשמיעת כלי זמר, ותרקד רקודים, אפלו בינך לבין עצמך, וזה יכניס בך שמחה ותקווה, ותשיר לעצמך איזה נגון של שמחה וחדוה, הכל תעשה העקר אל תתיאש בחיך, אשר היאוש אל מאומה לא יביא אותך — לא בעולם הזה ולא בעולם הבא.

יב

אחי, אחי! מה יהיה לך אם תתיאש עצמך
 מחייך? הלא לא תרויח בזה שום דבר, רק תשכב
 במטה כפגר מת, ואף אחד לא ירחם עליך, ראה לקחת
 את עצמך בידיך, ותשמח את עצמך בכל מיני אפנים
 שבעולם ותהיה רגיל לשמע כלי זמר וכלי שיר, אשר
 זה יגביה את ריחך שנפל אל תוף יאוש ודכאון, ויגביה
 אותך אל תקוה ובטחון ואמונה בו יתברך, אשר זה
 עקר הבית מנוס של האדם בזה העולם.

יג

אחי היקר! ראה להתחזק עצמך בכל מיני אפנים,
 ואל תניח את עצמך לפל, העקר אל תתיאש. אפלו
 שבין כף עובר עליך מה שעובר, אסור לך להתיאש
 כלל, וסוף כל סוף אחר הרע יהיה הטוב, וכפי שהאדם
 זוכה להתחזק עצמו, ואינו מניח את מקומו, כמו-כן
 זוכה להחזיק מעמד ומצב, ויזכה לעבר על הכל. ועל-
 כן זכר, זכר אשר אסור להתיאש כלל, אפלו כשעובר
 עליך מה שעובר, אסור להתיאש.

יד

אחי היקר! זכור כי לא לנצח תחיה, ועל-כן מה
 לך להתיאש?! עליך לזכור היטב — כל זמן שהאדם
 חי יש לו תקווה לתקן הכל, ובלבד שלא יתיאש כלל;
 ועל-כן עשה מה שתעשה שלא תתיאש, ועקר גדלות
 האדם הוא רק בנקדה זו — איך שזוכה לחזק את
 עצמו בשעת ירידתו, ונפלתו וקטנותו, ואינו מתיאש
 עצמו כלל, כי היאוש זה יותר גרוע מכל החטאים
 והעוונות שבעולם, ורבנו הקדוש צעק בקול גדול:
 הוי, אסור להתיאש! אל תתיאשו את עצמכם! אין
 שום יאוש בעולם כלל! ועל-כן ראה להכניס בעצמך
 את הצעקה והכרוז הזה שצעק רבנו הקדוש ואל
 תתיאש עצמך בשום אפן שבעולם, תמיד תזכר כי עדין
 יש לך תקווה טובה לתקן הכל כל זמן שלא תתיאש.
 ועקר העצה לזה הוא אמונת חכמים — כפי שאדם
 מאמין באמת בהצדיקים האמתיים שהזהירונו לא
 להתיאש, כמו-כן באמת לא יתיאש, ויזכה לעלות
 מעלה מעלה ולהצליח בדרךכו.

טו

אחי היקר! מכל מיני מרירות, קטגוריות, צרות ויסורים ראה לברוח רק אליו יתברך, הרגל עצמך לדבר עמו יתברך בשפת האם שלך, ותספר לפניו יתברך את כל לבך וכל מה שעובר עליך בפרטי פרטיות, כְּאִשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְהֵבֵן אֶל אָבִיו, וְכָל מַה שֶׁתִּמְדַּד בְּזֶה, יוֹתֵר יִתְחַזַּק בְּךָ הַבְּטָחוֹן בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתֵצֵא מִכָּל מִינֵי יָאוֹשׁ וְדַכְאוֹן וּמְרִירוֹת, כִּי הַדְּבוּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ מְחַזֵּק בְּאָדָם אֶת הָאֱמוּנָה וְהַבְּטָחוֹן, וּמְחַזֵּק אֶת הַלֵּב שֶׁלֹּא יִתְיָאֵשׁ עִצְמוֹ מִכָּל מַה שֶׁרַק קוֹרָה עִמוֹ בְּחַיָּו.

טז

אהובי, אחי היקר! בתקף קטגוריות ודחקותך אל תתיאש עצמך, כי בודאי לא יעזב אותך השם יתברך, אם תחזיק מעמד ולא תניח את מקומך מלהשתוקק אליו, ולדבר עמו הרבה בתמימות ובפשטות, כי עקר הצלחת האדם בזה העולם תלוי בפּי שהוא מדבר עמו יתברך בלשון שְׂרָגִיל בָּהּ, וְשׁוֹקֵד בְּדַבָּר זֶה — לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוֹת.

יז

צריך שתזכר, אהובי, אחי היקר! כי החיים מלאים נסיונות בכל יום ויום, ועל כל אחד ואחד עובר לו היום במרירות וצרות ויסורים אחרים, עד שעל-פי-רב נופל האדם אל תוף יאוש עמק ודכאון עצום, ונדמה לו כאלו אבד ממנו מנוס ותקווה, וכאלו היום הזה כבר אינו יום, וזה מביאו שהוא נופל בעברות חמורות, רחמנא לצלן, עד שמתיאש עצמו לגמרי מחייו, ונדמה לו כי לו אין כבר שום מנוס ותקווה, ובאמת לא כן הוא, עליך לדעת כי זה עקר הנסיון שעובר על כל אחד בחייו, שמנסים את כל אחד בנסיון אחר, וזה עקר מעלת האדם בזה העולם ומדרגתו הגדולה — שרואין מלמעלה איך שמתחזק עצמו בתקף דחקותו וקטנותו, ואינו מיאש עצמו כלל, על-כן, אהובי, אחי היקר! מכל מה שעובר עליך ראה לעשות כל מיני פעולות שבעולם לא להתיאש עצמך כלל, כי היאוש אסור בתכלית האסור, והקדוש ברוך הוא שונא אותו מאד.

יח

ראה, אהובי, אחי לשמר את עצמך מאד, ולעולם

אל תתיאש, יהיה איתך שיהיה, עליך לדעת כי היאוש לא יביא אותך אל שום דבר, רק אל השאול תחתית ומתחתיו, ותדרדר עד התהום ממש, ועל-כן עשה מה שתעשה להתחזק בכל מיני אפנים, ועקר החזוק הוא על-ידי שפרגיל עצמך בתקף דחקותך ומרירותך — לדבר עמו יתברך כאשר ידבר איש עם רעהו והבן אל אביו בשפת האם שלך, ותספר לפניו יתברך את כל לבך בפרטי פרטיות וכל מה שרק מעיק לך ראה לספר לפני השם יתברך, וזה יוריד ממך את הלחץ והמתח, ותזכה למחין מישבין, ותשתנה במשך זמן קצר להיות אדם אחר. כי עקר היאוש והדכאון בא לאדם, כי נופל בקטנות כזו, עד שנדמה לו שאין לו עם מי לדבר, ואין לו מי שיבין אותו, ואין לו להיכן לרוץ ולספר את מה שמעיק לו, אבל על-ידי העצה הנוראה הזו — לדבר עמו יתברך, ולספר לפניו יתברך את כל לבו וכל מה שרק קורה עמו, על-ידי-זה יצא תמיד מהיאוש, הדכאון והקטנות.

יט

אחי, אחי היקר! אני יודע שאתה עכשו שבור

אל תתיאש

רנה

מכל מיני פגעי ומקרי הזמן שעוברים עליך, אף-על-פי-כן אני מבקש אותך כרגע: תקשיב ותשמע, אנא אל תתיאש עצמך בשום אופן שבעולם כלל, אל תחשב כי כך יעבור עליך תמיד, הכל רק למען נסות אותך איך תזכה להתחזק ולהחזיק מעמד אפלו בתקף קטנותך וצרותיך, ובזה שתזכה להחזיק מעמד, ולא להתיאש, בזה תראה חשיבותך וגדלותך, כי זה היה מעלת כל הצדיקים הקדושים, שהיו בעולם שעברו עליהם כל מיני משברים וגלים, צרות ויסורים, קטנות ודחקות, וזכו להתחזק ולהחזיק מעמד, ובזה הראו את תאר נשמתם המזככת, איך שהם מאמינים בו יתברך, שהכל ממנו יתברך, ולא התיאשו עצמם כלל. אשריהם ואשרי חלקם, וגם אתה ראה שחלקך יהיה נכלל בחלקם, אנא אל תתיאש כלל!

ב

אחי היקר! ראה להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, כי אין זה מעלה כלל שיפל האדם בדעתו ויתיאש, כי היאוש הוא הסטרא אחרא והקלפות, כי באמת אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל

לכל אלקות גמור הוא, אך מפני הבחירה והנסיון ברא הקדוש ברוך הוא את הקלפות והסטרא אחרא, לכסות ולהסתיר ולהעלים את אורו יתברך, וכשנעלם ונסתר ונתכסה אורו יתברך, על-ידי-זה נופל האדם ביאוש ודכאון עצום, עד שנדמה לו כאלו אבד מנוס ותקנה ממנו, ועקר עבודת האדם בזה העולם — להפך את כל ההסתרות, ההעלמות והכסויים, ולגלות את אמתת מציאותו יתברך, ולכן בהתגלותו יתברך, על-ידי-זה נכנסת תקנה באדם, ומרבה את הקדשה, ולהפוך על-ידי הסתרתו יתברך, על-ידי-זה נכנס בו יאוש, ומתפשט ומתגבר עליו הסטרא אחרא והקלפות; ועל-כן ראה מה שתעשה שלא להתיאש כלל, ותמיד חפש רק אחריו יתברך, וזה יכניס בך בטחון חזק, ותגביר אצלך את הקדשה והאור.

כא

אחי היקר! ראה להתחזק בכל המצבים שלך, ונא ונא אל תתיאש עצמך בשום אופן שבעולם, ואפלו שבין כך אתה נכשל בעוונות עצומים, ועושה מעשים מגנים, רחמנא לצלן, אף-על-פי-כן תעשה כל מיני

מאמצים שלא תתיאש עצמך בשום אופן, כי מה אתה יודע מהיכן נמשך שרש נשמתך? ! ולהיכן אתה צריך לילך? ! ומה עליך לתקן בזה העולם? ! ועל-כן מכל הקטנות והירידות העצומות שלך ראה לחזור אליו יתברך בתמימות ובפשיטות גמור, ואל תסתכל אחריו כלל, רק הרגל עצמך לעשות בכל פעם התחלה חדשה לשוב אליו יתברך בתשובה אמיתית.

כב

אחי היקר! ראה להתחזק עצמך בכל מיני אפנים, ואל תניח את עצמך לפל בשום אופן שבועולם, עליך לדעת, כי על כל אחד עוברים בחייו משברים וגלים, וכל אחד יש לו את המצבים, הקטנות והירידות שלו, אך כל אחד מתגבר עליהם ומגרשם ממנו; ועל-כן ראה, אהובי, גם אתה לגרש ולבטל ממך את כל הדכאון והיאוש והמרירות שעוברים עכשו עליך, ותסלקם ממך, כי זה רק משבר עובר, ולא, חס ושלום, ענין שישאר אצלך, על-כן ראה, אהובי, אחי, להתחזק ולהיות בשמחה עצומה, ותשמח את עצמך, ותכניס את עצמך במצב-רוח טוב, ונא ונא אל תתיאש עצמך,

כי לא לעולם יהיו לך זמנים קשים, שיש לך עכשו, עוד יהיה לך טוב, ואור וזיו בחייהך — אם לא תתיאש עצמך בשום אופן, ועליך לדעת כי זה עקר גדלת ושבח האדם בזה העולם — איך שמתחזק עצמו במצבו, ואיך שלא מניח את היאוש אצלו כרגע; אשרי לו!

כג

ראה, אהובי, אחי היקר! לצאת מהעצבון והדכאון והיאוש שלך, כי מה יהיה לך, ומה יועיל לך כל המרירות הזו שאתה מסתובב עמה, האם אתה חושב שבזה תושע — שתיאש מחייהך?! הלא על-ידי היאוש והמרה השחורה אתה מגביר את הצרות והמרירות שלך; על-כן כלך לך מיאוש ועצבון ודכאון, ותקח את עצמך בידיך, ותשחק מכל העולם כלו, הדבק עצמך בו יתברך, ותדע כי אתה משגח בהשגחתו יתברך הפרטי פרטית, ותרגיל עצמך לדבר עמו יתברך, וזה יועיל לך הרבה להפוך את היגון והאנחה אל תקף השמחה, היאוש והדכאון אל תקף הבטחון והששון, ותשנה את כל הלקי מחשבתך ממה שחשבת וידעת עד עכשו, כי המאמין בו יתברך

בְּאֵמֶת, יֵשׁ לּוֹ בְּטַחֲוֹן וְתִקְוָה חֲזָקָה וְנִכְנָסִים בּוֹ שְׂמֵחָה
וְשִׁשׁוֹן, אֲשֶׁרֵי לוֹ!

כד

אָחִי הַיְקָר! אֵל תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ מִשׁוֹם דְּבַר שְׂבַעוֹלָם,
וְאִפְלוּ שְׂאֵתָה יוֹדַע בְּעֵצְמָךְ נִגְעֵי לְבָבְךָ וּמְכַאֲבִיךָ —
אִיךָ שְׂאֵתָה מְלַכְלֵךְ בַּחֲטָאִים וְעוֹוֹנוֹת וּפְשָׁעִים, וְאִיךָ
שֶׁנִּתְלַכְלַכְתָּ בְּהִלְכְלוּךָ הַכִּי גְרוּעַ שֶׁל נְאוּף וּזְנוּת, אֶף-
עַל-פִּי-כֵן רָאָה וּזְכַר אֶת דְּבָרֵי רַבְּנֵי הַקְּדוֹשׁ, שֶׁהִזְהִירוּנוּ
בְּיוֹתֵר, וְאָמַר לָנוּ — לֹא לְהִתְיַאֵשׁ עֲצָמָנוּ בְּשׁוֹם אִפְּן
שְׂבַעוֹלָם כִּי גְדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וּבְיָדָיו אִם נַחְזִיק מֵעֲמֵד נִזְכָּה
לְצֵאת מֵהַבּוֹץ וְהַחֲשֵׁף שֶׁנִּפְלָנוּ בָּהֶם, הָעֵקֶר תְּלוּי כְּפִי
שְׂאָדָם מִחֲזִיק עֲצָמוֹ, וְאִינוּ מְנִיחַ אֶת עֲצָמוֹ לְהִתְיַאֵשׁ, אִז
דִּיקָא יִצְלִיחַ דְּרַכּוֹ בְּזָה וּבְבָא; וְעַל-כֵּן, אֶהוּבִי, אָחִי!
אֵל תִּתְיַאֵשׁ אֶת עֲצָמְךָ בְּשׁוֹם אִפְּן שְׂבַעוֹלָם, וְזֶה עֵקֶר
חֲשִׁיבוּתְךָ — אֶף שֶׁכָּבֵר נִפְלֵת בְּבוֹץ וְלִכְלוּךָ, אֶף-עַל-
פִּי-כֵן אַתָּה מִחֲזִיק מֵעֲמֵד, וְאִינְךָ נוֹפֵל בְּדַעְתְּךָ, וְעַל-
יְדֵי-זֶה דִּיקָא תִּזְכָּה לְהַפְּךָ אֶת כָּל הַיְרִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת
לְעֲלִיּוֹת גְּדוֹלוֹת וְאֶת הַקְּטָנוֹת לְגְדֻלוֹת.

כה

אחי היקר! עליך לדעת, אפלו אתה נמצא כעת בשאול תחתית ומתחתיו, ונפלת ונשלכת בעמק החשך והרע, ונכשלת בכל מיני חטאים ועוונות של נאוף, אף-על-פי-כן עליך להתחזק עצמך בכל מיני אפנים ולא להתיאש עצמך כלל, רק ראה לחזר בתשובה אליו יתברך, כי הוא יתברך אב הרחמן המחכה לך שתשוב אליו, ועקר התשובה הוא ודוי דברים — שתרגיל עצמך לדבר עמו יתברך בשפת האם שלך, ותספר לפניו את כל נגעי ומכאובי לבבך, וכל מה שעובר עליך בפרטי פרטיות, ותדע כי כל דבור שאתה מדבר עמו יתברך, נשמע ונתקבל, ואל תחשב שלריק יגיעה וטרחה, לא! לא! אל תחשב זאת כרגע, אלא עליך לדעת, אשר מרב חטאים ועוונות שחטאת ופגמת, נתפסית בקלפות מגנות ודמיונות מזהמים של נאוף, עד שקשה לך לצמצם דעתך אליו יתברך, ואינך יכול להבין ולהאמין איך שגם לך יש עדין תקווה לשוב אליו יתברך מרב קלקולך, על-בן אהובי, אחי היקר! אל תתיאש עצמך בשום אופן שבעולם משום ברירה ומשום דבר, רק ראה לחזר בתשובה אליו יתברך.

והוא בּוֹדֵאי יִקְבֹּלְךָ, הָעֵקֶר הַתִּמְד בְּדָבָר זֶה מְאֹד לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת גָּמוּר, אֲשֶׁר סוּף כָּל סוּף יִשְׁבְּרוּ מִמֶּךָ כָּל הַקְּלָפוֹת וְכָל הַמְּסָכִים הַמְּבַדִּילִים בֵּינָךְ לְבִינֵנוּ יִתְבַּרְךָ, וְתִזְכֶּה שְׂיֵאִיר עֲלֶיךָ מֶלֶךְ עֲלִיוֹן בְּהָאָרֶה וּבְזִיו נִפְלָא מְאֹד.

כו

אחי היקר! עֲלֶיךָ לְדַעַת, כִּי אֶפְלוּ מֵהַמְּקוֹמוֹת הַכִּי מְגַשְׁמִים וּמְזוּהָמִים עֲדִין יְכוּלִים לְצֵאת, אִם לֹא תִתְיַאֵשׁ עֲצֻמָּה. כִּי בְּאֵמֶת אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעְדֵּי יִתְבַּרְךָ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גָּמוּר הוּא, וְעַל-כֵּן רְאֵה, אֶהוּבֵי הַיִּקָּר, לְחִזֵּק עֲצֻמָּה וְתַחֲזֹר אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, הָעֵקֶר אֵל תִּתְיַאֵשׁ, כִּי הֵיאֻשׁ גְּרוּעַ מְכַל הַחֲטָאִים וְהָעוֹנוֹת שְׁבָעוּלָם, וְעֵקֶר הָאָרֶס שֶׁל הַחֲטָא הוּא הֵיאֻשׁ, כִּי כָּל חֲטָא מְסַתִּיר אֶת אֲמִתּוֹת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרְךָ וּמְשַׁכַּח מֵהָאָדָם, וְתַכֵּף וּמְיָד כְּשַׁחַס וְשִׁלּוּם שׁוֹכַח מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ, וְנִסְתָּר מִמֶּנּוּ אֹר אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, עַל-יְדֵי-זֶה נֹפֵל לֵיאֻשׁ, וְהֵיאֻשׁ מְבִיא אַחֲרֶיךָ עֲצָבוֹת וְדַכְאוֹן, עַד שֶׁמִּתְיַאֵשׁ עֲצֻמוֹ לְגַמְרֵי מַחֲיִיו, וְנִדְמָה לוֹ שֶׁכָּבַר אֵינוֹ שׁוֹה לְשׁוּם דָּבָר, וּכְאֵלוֹ שֶׁכָּבַר אֵף אֶחָד אֵינוֹ צָרִיךְ

אותו, ובאמת הכל שקר וכזב ופתוי היצר הרע, אשר לא די שהכשיל אותך במה שהכשיל, עוד זאת הוא מכניס בך יאוש ומרירות דפאון ועצבון, על-כן ראה, אהובי, אחי היקר! שלא תתיאש, כי הכל שקר, כל זמן שהאדם חי בזה העולם יש לו עדין תקוה לתקן הכל, וזה עקר הנסיון לכל בעל עברה — שיחזיק מעמד ולא יתיאש עצמו בשום אפן, ואז כשהוא חזק בזה — יצליח לחזור בתשובה אמתית.

כז

אהובי, אחי היקר! ידעתי וגם ידעתי את מצבך שאתה נמצא בו כעת, את לכולך מעשיך שהתלכלכת כעת, את גנות וזהמת המחשבות הזרות וההרהורים הרעים שנפלת ונשלכת לשם עכשו, ואיך שהרעיונות הרעים מבלבלים אותך, ואתה נמצא בדמיונות מגנים מאד — מדמה לעצמך כל מיני נאוף וזבל, ומרהרר כל מיני הרהורים רעים ומגנים, אף-על-פי-כן מתקף החשך והרע הזה שסובב אותך אל תתיאש עצמך כלל, כי עדין גם משם אתה יכול לשוב בתשובה שלמה, אם תהיה חזק ברצונות חזקים לחזור אליו יתברך, כי אין לך דבר העומד בפני התשובה.

תם ונשלם, שבח לאל עולם!